

Wynagrodzenie niezrzekalne („tantiemy audiowizualne”)

za publiczne komunikowanie utworu audiowizualnego

Janusz Piotr Kolczyński

Prezentacja przygotowana na seminarium doktoranckie UW pod kierunkiem
prof. dr hab. Moniki Czajkowskiej-Dąbrowskiej, Warszawa 11.4.2018

Trochę statystyki prawnoautorskiej

- **SFP** - z łącznej kwoty inkaso za 2016 r. (PLN 126 551 780) ok. **50%** stanowiły tantiemy audiowizualne, z czego ok. **45%** za nadawanie
– s. 29 i n. sprawozdania za 2016 r.
- **ZASP** – z łącznej kwoty inkaso za 2016 r. (PLN 17.850.222,62), ok. **85%** stanowiły tantiemy audiowizualne
– s. 24 sprawozdania za 2016 r.
- **ZAiKS** - z łącznej kwoty inkaso za 2016 r. (PLN 344 013 211,27) tantiemy audiowizualne mogły stanowić część kwoty zabranej na polu „nadania radiowe i telewizyjne” (PLN 123 552 411,89), która stanowi ok. **36%***

*zdaniem ZAiKS na poziomie inkaso nie można wyodrębnić tantiem audiowizualnych na polu nadawania, na polu wyświetlanie **100%** inkaso stanowiły tantiemy audiowizualne (PLN 14 019 306,54)

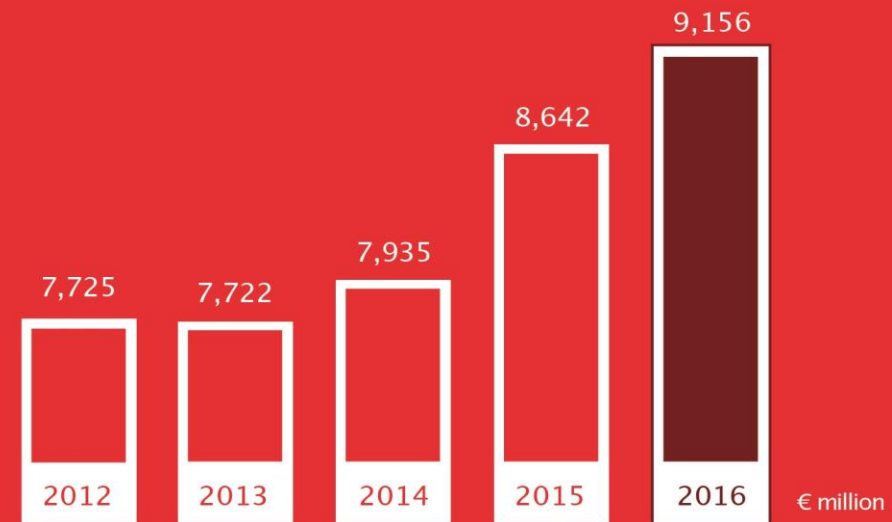
- s. 19 sprawozdania ZAiKS za 2016 r.

Zdaniem ZAiKS

POZIOM WPŁYWÓW Z TANTIEM W 2016

WZROST O 18,5% WPŁYWÓW Z TANTIEM OD 2012

Tantiemy AW - trendy w UE

- **Remedium** na próby ograniczenia zasady terytorialności praw autorskich: przenoszalność usług on-line / zakaz geoblokowania / wzmocnienie zasady państwa pochodzenia przez jednolity akt transmisji, za który współodpowiedzialność poniosą nadawcy i reemitenci?
- **Propozycja europoła Z.Krasnodębskiego** - wprowadzenia do planowanej dyrektywy o prawie autorskim na jednolitym rynku cyfrowym **niezrzekalnego stosownego wynagrodzenia** dla autorów i artystów wykonawców mimo przeniesienia praw „Unwaivable right to fair remuneration for authors and performers” - **dot. prawa publicznego udostępniania / "making available"** - nowy art. 14a

Pierwotnie uprawniony

Źródło: Australian War Memorial collection/
Foter / No known copyright restrictions -
<https://www.flickr.com/photos/australian-war-memorial/3527157206/>

1994 r. - Producent jako pierwotnie uprawniony do dzieła AW - ~~przez czas trwania praw majątkowych do dzieła AW~~ - płacił za pośrednictwem właściwej OZZ z możliwością zrzeczenia się pośrednictwa przez beneficjenta:

- Reżyserowi, twórcy scenariusza, utworu muzycznego i słowno-muzycznego, odtwórcy głównej roli w utworze AW:
 - **wynagrodzenie proporcjonalne** do wpływów z rozpowszechniania utworu AW w kinach, oraz
 - **stosowne wynagrodzenie** z najmu lub dzierżawy utworów AW oraz ich publicznego odtwarzania.

Art. 70 ust. 3. z 1994 r. obowiązujący do 22.7.2000 r.

2000 r. - Korzystający z utworu AW płacił za pośrednictwem właściwej OZZ - bez możliwości zrzeczenia się pośrednictwa przez beneficjentów będących jednocześnie pierwotnie uprawnionymi do dzieła AW:

- Głównemu reżyserowi, operatorowi obrazu, twórcy scenariusza, innych utworów literackich lub muzycznych stworzonych do utworu AW lub w nim wykorzystanych, artystom wykonawcom jw. plus:
 - **stosowne wynagrodzenie** z tytułu nadawania utworu w telewizji lub poprzez inne środki publicznego udostępniania utworów,
 - **stosowne wynagrodzenie** z tytułu reprodukcji utworu AW na egzemplarzu przeznaczonym do własnego użytku osobistego

Art. 70 ust. 2 – obowiązujący od 22.7.2000 r. do 31.5.2006 r.

Obecni uczestnicy procesu „wypłat” tantiem AW

Źródło: <https://socialpress.pl/2014/03/organizujesz-konkursy-w-internecie-zobacz-jak-legalnie-nabyc-prawa-autorskie-do-zgloszonych-prac/> [dopiski JPK]

- **Korzystający** z utworu audiowizualnego – jako obowiązany do zapłaty wynagrodzenia
- art. 70 ust. 3 PrAut
- Współtwórcy i artyści wykonawcy - jako pierwotnie **uprawnieni** do otrzymania wynagrodzenia za nadawanie utworu w telewizji lub poprzez inne środki publicznego udostępniania utworów
- art. 70 ust. 2(1) pkt 3
- OZZ jako obowiązkowy **pośrednik** „w wypłacie” wynagrodzenia – obowiązek przyjęcia tabel i pod rygorem cofnięcia zezwoleń oraz obowiązek ich stosowania **w umowach zawieranych przez OZZ**
- art. 70 ust. 3 w zw. z art. 104 ust. 5 pkt 3 i art. 110¹⁶ PrAut

Zakaz zbywania itd.

Prawo do tantiem AW nie podlega:

- **zrzeczeniu się,***
- **zbyciu,***
- **egzekucji,**

co nie dotyczy
wierzytelności wymagalnych – art. 18 ust. 3 PrAut.

*zakres pojęcia „niezrzekalności prawa” pokrywa się z zakresem pojęcia „niezbywalności prawa” – dyrektywa 2006/115/WE o najmie dla opisu tantiem (preamb. 12 i art. 5) posługuje pojęciem „wynagrodzenia niezrzekalnego” (w wersji angielskiej „*unwaivable*”), co jest w polskiej wersji błędnie tłumaczone w tytule art. 5 jako „wynagrodzenie niezbywalne” (ang. *inalienable, unassignable*).

Prawo względne czy
bezwzględne

Pytania i spory doktrynalne o skuteczność prawa do tantiem AW

Warszawa 11.4.2018 - Tantiemy audiowizualne - J.P.Kolczyński -
prezentacja UW - seminarium prof. M.Czajkowskiej-
Dąbrowskiej

Profesor J. Błeszyński i pogląd inicjalny - 1994-2000

- możliwości dochodzenia zapłaty **od każdego kolejnego nabywcy majątkowego prawa autorskiego do utworu AW**, a więc nie tylko od producenta między 1994-2000 r.
- Prawo do tantiem jest „*obciążeniem majątkowego prawa autorskiego*” i – jak w przypadku hipoteki (którą podawał za przykład) – obciąża każdorazowego nabywcę dzieła audiowizualnego – „idzie” za dobrem, jakim jest utwór audiowizualny. OZZ, reprezentując uprawnionych, miały – według tej koncepcji – **nie tylko inkasować, ale także ustalać** wysokość tantiem.
 - *Wynagrodzenie autorskie w świetle art. 70 ust. 3 i 5 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, PUG 1995, nr 8, s. 5.

Koncepcja prof. J. Błeszyńskiego c.d.

Uważał, że samo umiejscowienie art. 17 i 18 w zw. z art. 70 ust. 3 w brzmieniu obowiązującym do 21 lipca 2000 r. w rozdziale 3 PrAut zatytułowanym „treść prawa autorskiego” obliguje systemowo do uznania, że prawo to jest skuteczne *erga omnes*

Koncepcja J. Błeszyńskiego w orzecznictwie

- nie przebiła się szerzej w orzecznictwie sądowym.
- J. Barta i R. Markiwicz uważają nawet, że obecnie chodzi o **wykładnię jednolitą**, tj. że prawo do tantiem AW ma być prawem względnym (począwszy od wyroku SN z 20.5.1999 r., I CKN 1139/97)
 - w Prawo autorskie, 4 wyd., Warszawa 2016, s. 168 i tam przyp. 372

Ale jest wyrok SN z 17.9.2014, I CSK 621/13

„Przepis art. 70 ust. 2¹ PrAut ustanawia we wskazanym zakresie podmiotowym i przedmiotowym bezwzględne prawo do wynagrodzenia (tantiemy audiowizualne).”

Prawo do tantiem AW odnosi się wyłącznie do „ płaszczyzny prawa do wynagrodzenia”, gdy „producent utworu audiowizualnego legalnie, na podstawie umowy, wykorzystał cudzy, korzystający z ochrony majątkowej, utwór w utworze audiowizualnym”,

Wynagrodzenie to „(...) należy się (...) w oderwaniu od wyłącznego prawa do korzystania z utworu i rozporządzania nim”

oraz jego podstawą jest „konkretny przepis ustawy”. – podkreślenia JPK

Zarzuty pod adresem koncepcji J. Błeszyńskiego

- Koncepcji J. Błeszyńskiego zarzucono, że odrywa się od **katalogu naruszeń** majątkowych praw autorskich z art. 79 PrAut
- Czyni z **sytuacji wyjątkowej** (art. 17 w zw. z art. 18 ust. 3 i 70 ust. 2(1) **regułę**, podczas gdy prawo do wynagrodzenia (jako takie) nie ma charakteru bezwzględnego, gdyż jest tylko efektem (deklaracją) dyspozycji prawami, a nie ich sprawczym (konstytutywnym) skutkiem.
 - Chodzi tu w szczególności o pogląd E. Traple

Profesorowie J.Barta i R.Markiewicz

* „*składnik autorskiego prawa majątkowego*”. Jednocześnie godzą się z E.Traple, że chodzi o „*prawo względne o rozszerzonej skuteczności*” oraz nie chcą poddawać tantiem ochronie wyływającej z art. 79 PrAut za naruszenia majątkowych praw autorskich – Prawo autorskie, wyd. 4, s. 170

- **Dr Z.Okoń** – aprobując pogląd J.Barty i R.Markiewicza – uważa, że ustawodawca wskazał w PrAut wyraźne przypadki, gdy prawo do wynagrodzenia (np. z art. 70 ust. 2(1) PrAut) stanowi **z mocy prawa** składnik majątkowych praw autorskich.

Profesor J.Barta o poselskim projekcie ustawy z 1999 r. – art. 70 ust. 2 PrAut

** „prawa autora pozbawione są uprawnień zakazowych i sprowadzają się do prawa do wynagrodzenia, z drugiej strony prawo do wynagrodzenia (prawo do tantiem autorskich) funkcjonuje autonomicznie, w oderwaniu od występującego w obrocie autorskiego prawa majątkowego (...)” – w: Poselski projekt ustawy o zmianie prawa autorskiego, KPP, 2000 z. 4 s. 946 – podkreśl. JPK*

Profesor M.Czajkowska-Dąbrowska

* „swoiste prawo półbezwzględne”, „wzmocnione”, „wyposażone w rozszerzoną skuteczność”, „raczej element treści podmiotowego prawa autorskiego” – Komentarz do PrAut , Warszawa 2011, s. 447 – podkreślenie JPK

Profesor E.Traple

* „*prawo względne*” o rozszerzonej skuteczności, gdyż „*kieruje się przeciwko każdemu, kto znajdzie się w określonej przepisami sytuacji faktyczno-prawnej i skorzysta z utworu*” – Komentarz do PrAut, Warszawa 2011, s. 185 – podkreślenie JPK

Poglądy doktryny c.d.

- **Prof. P. Ślęzak** - broni stanowiska, że prawo do tantiem ma charakter względny, gdyż podmiotem obowiązany do zapłaty jest według niego **licencjobiorca**.

„postać i wysokość wynagrodzenia powinny być ustalane w umowie z uprawnionym”. - Wynagrodzenie twórców filmowych i artystów wykonawców, PIP nr 10/2008, s. 85 i n.

- **Prof. J.Szczotka** zauważa, że tantiemy to *„część przypadającego producentowi wynagrodzenia, która powinna być przez niego przekazana współtwórcom” - Najem i użyczenie egzemplarzy utworu jako odrębne pola eksploatacji, Warszawa 2013, rozdział 3.2.*

Doktryna c.d.

- Orędownikiem względnego charakteru tantiem audiowizualnych jako „wierzytelności” jest także **dr I. Matusiak**, który jednocześnie uznaje, że prawo to nie ma związku „z posiadaniem przez twórcę/współtwórcę jakichkolwiek autorskich praw majątkowych do utworu audiowizualnego (...)”.
 - w: Konsekwencje (braku) zmian przepisów prawa autorskiego a status prawny gier komputerowych, BSP, Białystok 2015, s. 70.

Propozycja kwalifikacji prawnej

- Względne prawo podmiotowe do wynagrodzenia wyodrębnione z punktu widzenia **sposobu jego wykonywania**: za pośrednictwem OZZ, wobec powstania korzyści z eksploatacji, i zgodności z prawem, bez możliwości zbywania, zrzeczenia itd.
- Norma prawna **modyfikująca stosunki umowne** zawierane przez producenta (lub samych uprawnionych) z korzystającymi z dzieł AW na korzyść współtwórców utworów AW lub artystów wykonawców?
- Podobną normą jest ta mówiąca o **mocy semiimperatywnej zatwierdzonych tabel wynagrodzeń** autorskich.
- Tabele dotyczące tantiem AW mają być stosowane **w umowach zawieranych przez OZZ z korzystającymi z praw** - art. 110¹⁶ PrAut.

Argumenty systemowe oraz historyczne

- Ustawodawca konsekwentnie w art. 18 ust. 3-4 PrAut, używa, dla wynagrodzeń *sui generis* takich jak np.: opłaty reprograficzne, wynagrodzenie z tytułu *droit de suite*, tzw. „wynagrodzenia biblioteczne” oraz tantiemy AW, określenia „prawo do wynagrodzenia”, odsyłając do wierzytelności cywilnoprawnej i zasad ogólnych KC.
- Projekt rządowy z 1999 r. (druk nr 1382), oraz poselski z 2000 r. (druk nr 1999), przewidywały dodanie po art. 80 PrAut **nowego art. 80¹ PrAut, który ostatecznie wykreślono:**
„przepisy art. 79-80 [dotyczące roszczeń o naruszenie autorskich praw majątkowych] stosuje się odpowiednio przy dochodzeniu prawa do wynagrodzenia w przypadkach wymienionych w art. 18 ust. 3.”

C.D. argumentów za odrębnością prawa do tantiem AW

Czy nadawanie w TV lub przez inne formy publicznego udostępniania jest **polem eksploatacji** wyznaczającym granice podmiotowego prawa autorskiego?

**Por. M.Czajkowska-Dąbrowska, Pola eksploatacji utworów, czyli o dezintegracji pojęcia [w:] Spory o własność intelektualną, księga jubileuszowa dedykowana Profesorom J.Barcie i R.Markiewiczowi, Warszawa, 2013, s. 165 i n.*

Dyrektywa o najmie 2006/115/WE mówi o najmie i tantiemach za najem egzemplarza – art. 5.1.

Art. 70 2(1) pkt 2 PrAut mówi o tantiemach za najem i publiczne odtwarzanie z egzemplarza, itd.

Globalne zarządzanie
przez OZZ prawami
danej kategorii
uprawnionych z Polski?

Źródło: „Ucho prezesa”

Granice dla działania OZZ:

- zezwolenie na zbiorowe zarządzanie
- tytuł cywilnoprawny pochodzący od uprawnionych: powierzenie, umowa wzajemna, lub tytuł ustawowy;

Niektóre wypowiedzi doktryny sugerują, że „wyplata” tantiem „za pośrednictwem właściwej” OZZ, to **odrębna, ustawowa podstawa reprezentacji, niezależna od powierzenia praw w zbiorowy zarząd.**

Śluzy szeroko otwarte – wyptyw wynagrodzeń z Polski?

Śluzy szeroko otwarte

23 czerwca 2000 | Prawo | JB RM

źródło: Nieznane

ANALIZA

Pierwszy komentarz po nowelizacji prawa autorskiego

Śluzy szeroko otwarte

RYS. JACEK FRANKOWSKI

JANUSZ BARTA, RYSZARD MARKIEWICZ

Jeśli głównym celem nowelizacji było zharmonizowanie prawa polskiego z prawem Unii Europejskiej, to dlaczego tak dużo nowych rozwiązań jest z nim sprzecznych?

Już tylko na podpis prezydenta czeka znowelizowana 9 czerwca 2000 r. ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Warto omówić jej najważniejsze rozwiązania.

Ogrodzone pole eksploatacji

Spośród wielu rodzajów utworów objętych przepisami prawa autorskiego nowelizacją dotknięta została dogłębnie jedynie regulacja dotycząca utworów audiowizualnych.

Przed wszystkim zmieniono regułę określającą właściciela praw autorskich. Dotychczasowe nabycie przez producenta *ex lege* praw do całości dzieła zastąpiono konstrukcją nabycia pochodnego. Producentowi przysługiwać będą prawa autorskie w zakresie, jaki zapewni sobie w umowach z uczestniczącymi w stworzeniu dzieła. Regulacja taka, choć odpowiada aktualnym rozwiązaniom, nie zachęci producentów, zwłaszcza gdy weźmie się pod uwagę przyszłe pola eksploatacji. Ustawa zastrzega bowiem, iż umowy mogą dotyczyć tylko sposobów korzystania znanych w chwili ich zawarcia. W rezultacie producent, który w całości sfinansował...

Kilka ograniczeń dla „szeroko otwartych” służ

Rękojmia OZZ dana Ministrowi oddana w decyzji

Status organizacji właściwej

Podstawa reprezentacji

Reguła - prawa powierzone / przynależność

- Minister udziela zezwolenia OZZ, które dają rękojmię należytego zarządzania **powierzonymi prawami** (art. 104 ust. 3 PrAut).
- KPA – tabele ZASP z 6 lutego 2002 r. : *„Walog pakietu **praw powierzonych**, a więc tak zwanego „repertuaru” danej organizacji jest zatem elementem konstytutywnym w postępowaniu przed Ministrem Kultury o uzyskanie zezwolenia na zbiorowy zarząd....”* – s. 5 uzasadnienia decyzji - podkreślenie JPK.
- WSA w Warszawie z 30.3.2012 r., I SA/Wa 2057/11, OZZ chroni „prawa podmiotów **powierzających** jej prawa”. To m.in.: *„zdolność do negocjowania umów licencyjnych, kontroli korzystania z utworów przez ich użytkowników, czy też zdolność do reprezentowania podmiotów praw autorskich np. w stosunkach z innymi działającymi o.z.z.”*.

Organizacja właściwa

Przynależność uprawnionego do OZZ – powierzenie?

Wskazanie przez Komisję Prawa Autorskiego – ta ostatnia przesłanka jest często pomijana, np. umowach dwustronnymi OZZ lub zastępowana przez Sąd, który rozstrzyga o statusie właściwej **OZZ bez badania jej repertuaru**

– art. 107 PrAut

Wyjątki - przełamanie zasady powierzenia

- Rozszerzony zbiorowy zarząd
- Wyraźna podstawa ustawowa „reprezentacji ustawowej”
 - Organizacja „wyznaczona” lub „wskazana” przez Ministra do poboru opłaty reprograficznej lub corocznego dodatkowego wynagrodzenia dla artystów wykonawców od producenta fonogramu (art. 20, 20¹, 95³ PrAut). Rękojmia jest **przedmiotem odrębnego badania w innym trybie**, niż opartym o art. 104 ust. 3 PrAut, tj. przewidzianym odpowiednio w art. 95³ ust. 5-10, art. 20 ust. 5 oraz art. 20¹ ust. 2 PrAut.

Zastępstwo pośrednie?

- Literalnie ujmując art. 70 ust. 3 PrAut stanowi wyłącznie o czynności „wypłaty” przez korzystającego tantiem ustawowych „za **pośrednictwem**” właściwej OZZ – narzucając korzystającym rachunek i „osobę OZZ”.
- Przedmiotem transakcji są tantiemy AW, które art. 70 ust 2(1) pkt 3 PrAut nazywa „wynagrodzeniem stosownym”, co kieruje uwagę na wynagrodzenie wynikające z umowy i relację uprawniony – korzystający.
- Bardziej przekonujący wydaje się argument, że w art. 70 ust. 3 PrAut chodzi o konstrukcję zastępstwa pośredniego właściwej OZZ z wyjątkiem sytuacji z art. 107 PrAut, tj. jeśli jest ich więcej niż jedna.

Wnioski praktyczne

- Wysokość tantiem AW powinna wynikać z umowy: korzystający - uprawniony – może być ryczałt
 - wynagrodzenie ryczałtowe na końcu polega na identyfikacji praw powierzonych w wyniku raportowania – wyr. SA w Warszawie z 13 stycznia 2006 r. I ACa 896/05.
- Uprawniony do tantiem AW musi być „jakoś” powiązany z właściwą OZZ – zastępstwo pośrednie
- OZZ nie mogą samodzielnie ustalać wysokości tantiem AW w oderwaniu od powierzenia.
- Wysokość tantiem AW (jeśli nie są ustalone w umowie) może wynikać z decyzji władczej KPA zatwierdzającej tabelę wynagrodzeń autorskich.

Problem tzw. starych tabel wynagrodzeń

Nie doszło w Polsce jak dotąd do prawomocnego zatwierdzenia tabel określających wysokość tantiem AW.

Nie dziwią postulaty, które starają się rozciągać w czasie skutki prawne (moc semiimperatywną) tzw. starych tabel, zatwierdzanych przez KPA na przełomie obecnego i ubiegłego stulecia na podstawie uchylonych niegdyś przepisów Ustawy.

Zakwestionowana przez TK stara procedura zatwierdzania tabel

- Istniała w przeszłości pewna liczba prawomocnie zatwierdzonych przez KPA tabel wynagrodzeń autorskich.
- Procedura zatwierdzania tabel została podważona przez TK w wyroku z 24 stycznia 2006 r.
- Trybunał uchylił art. 108 ust. 3 PrAut, który był podstawą prawną dla zatwierdzania starych tabel i odsyłał do art. 109 PrAut (moc semiimperatywna).

Zamierzona luka w prawie?

- Art. 108 ust. 3 PrAut utracił moc obowiązującą 31 sierpnia 2006 r., z kilkumiesięcznym odroczeniem w stosunku do daty wydania wyroku przez TK.
- **Od 1 września 2006 r. do 20 października 2010 r.** istniała zamierzona przez polskiego ustawodawcę luka w prawie, którą przewidział TK dając legislatorowi ponad pół roku na przyjęcie nowych przepisów, co jednak nigdy w tym czasie nie nastąpiło.
- TK wskazał *in fine*:
 - „Trybunał odroczył termin utraty mocy obowiązującej art. 108 ust. 3 ustawy ze względu na to, że uzupełnienie luki prawnej, jaka powstanie w wyniku wejścia wyroku TK w życie, wymaga przemyślanej pod względem systemowym ingerencji ustawodawcy pozytywnego.” – podkreśl. JPK

Odpadnięcie skutku semiimperatywnego

Czteroletnia zwłoka legislatora spowodowała wątpliwości doktryny co do losu tzw. dawnych tabel.

Do chwili wejścia w życie Ustawy z 8 lipca 2010 r. doktryna zdawała się przychylić do wniosku o odpadnięciu semiimperatywnego skutku dawnych tabel po uchyleniu przez TK art. 108 ust. 3 w zw. z art. 109 PrAut.

- por. np. M.Bukowski, T.Targosz, R.Tomczyk, *Problemy prawne związane z nowelizacją przepisów o organizacjach zbiorowego zarządzania – problemy związane z uchyleniem art. 108 ust. 3 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, ZNUJ, PPWI, Zeszyt 1 (101) 2008 s. 24 i n.

Doktryna o „starych” i „nowych” tabelach c.d.

- M.Czajkowska-Dabrowska uznała w 2011 r., że „najwyraźniej” ustawodawca przychylił się do poglądu, że dawne tabele wynagrodzeń nadal „można (...) uważać za prawomocnie zatwierdzone”.
 - W: J.Barta i inni, *Komentarz...*, s. 640.
- M.Kępiński i B.Kleban zauważyli natomiast, że „Tabele, co do których nie wystąpiono w trybie art. 3 ust. 6 ZmPrAut z 8.7.2010 r. o utrzymanie skutków prawnych zatwierdzenia przed 1.9.2006 r., są od tej daty jedynie cennikami proponowanymi przez OZZ pozbawionymi urzędowej aprobaty”
 - SPP, tom 13, *Prawo autorskie*, Warszawa 2017, s. 881, Nb 43 i 54.
- J.Barta i R.Markiewicz kategorycznie ocenili w 2016 r., że dawne tabele „obowiązują nadal, a kwestię ich uchylecia należy rozstrzygać w trybie art. 190 ust. 4 Konstytucji”.
 - *Prawo Autorskie*, opt.cit. s. 448-450.

Ustawa z 8 lipca 2010 r. o zmianie PrAut - art. 3 ust. 6 – przepis przejściowy

- *„Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 5 [6. miesięcy od powołania nowej KPA – uzupełnienie JPK], organizacja zbiorowego zarządzania nie złoży wniosku o zatwierdzenie tabeli wynagrodzeń, przewodniczący Komisji Prawa Autorskiego wezwie ją do złożenia tego wniosku w terminie miesiąca. Zachowanie tego terminu powoduje, że **skutki** prawomocnego zatwierdzenia tabel wynagrodzeń w rozumieniu ustawy, dokonanego na podstawie przepisów dotychczasowych, **zachowują moc**, do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia w sprawie zatwierdzenia nowych tabel wynagrodzeń”.*

Przepis archiwalny jako „dotychczasowy”?

Art. 3 ust. 6 Ustawy z 8 lipca 2010 r. jest sformułowany przypadkowo, w sposób nieprzemyślany. Rodzi obawy konstytucyjne. Odwołał się do przepisu [tj. artykułu 108 ust. 3 w zw. z art. 109 PrAut] **archiwalnego** - nieistniejącego w dniu wejścia w życie Ustawy z 8 lipca 2010 r., uznając ten (archiwalny) przepis za „dotychczasowy” a regulowane nim „*skutki prawomocnego zatwierdzenia tabel wynagrodzeń*”, za dalej wiążące - pozostające w mocy.

Samoistna procedura utraty i odzyskania mocy semiimpertywnej starych tabel - propozycja

- Wydaje się, że Ustawa z 8 lipca 2010 r. przewidziała **samoistną, niezależną procedurę utraty i odzyskania mocy semiimpertywnej** przez dotychczas zatwierdzone tabele wynagrodzeń autorskich, poza regulacją wynikającą z KodPostAdm. Ustawodawca zaingerował w tym wypadku – jak się wydaje – w zasadę trwałości ostatecznych decyzji administracyjnych (art. 16 KodPostAdm – tu w zakresie uprawnień cywilnoprawnych).
- Jest znamienne, że ustępy 6 i 7 art. 3 Ustawy z 8 lipca 2010 r. stanowią o „*mocy*” lub „*mocy wynikającej z zatwierdzenia*”. Zdaje się to kierować uwagę w kierunku cywilnoprawnych (tu: semiimperatywnych) skutków dawnych tabel, a nie w kierunku rozumienia tabel jako aktów prawa administracyjnego *per se*.

Kilka dalszych argumentów

- za skutkiem *ex nunc* „starych tabel”

Skutek *ex tunc* stałby w sprzeczności z konstytucyjną zasadą niedziałania prawa wstecz (art. 2 Konstytucji).

- Np. wyrok NSA z 19.11.2010 r., II FSK 1272/09: „*wsteczna moc prawa może dotyczyć ewentualnie tylko przyznania praw. **Z całą stanowczością natomiast należy wykluczyć możliwość zastosowania tej normy do nakładania obowiązków***” – podkreślenie i wytłuszczenie JPK.

TK: utrzymanie dawnych przepisów podustawowych wydanych na podstawie dawnej delegacji jest możliwe wyłącznie **na przyszłość**, tj. za okres „**po wejściu w życie [NOWEJ] ustawy uchylającej lub zmieniającej przepis ustawowy upoważniającej do jego wydania**”.

- Por. wyrok TK z 14.2.2006 r., P 22/05

Dziękuję za uwagę

Janusz Piotr Kolczyński